

DEZVOLTAREA ȘI EVALUAREA PROGRAMELOR ÎN PENITENCIAR

Irena Kriznik

Permiteți-mi să încep prin a spune că felul în care noi privim persoanele care au ispășit o pedeapsă, închisorile și evenimentele care se petrec în acestea, dorința noastră de a-i accepta pe acești oameni printre noi, să-i ajutăm după ispășirea pedepselor pentru a se integra într-o viață normală, este de multe ori determinată de ceea ce știm și simțim în legătură cu aceste persoane, cum le înțelegem destinul, diferențele și în același timp similitudinile, presiunile la care sunt supuși și lupta dificilă pe care trebuie să o poarte pe cont propriu.

Mi s-a cerut să vorbesc despre programe în penitenciare, care, în mare măsură, reflectă ceea ce am spus până acum. Programele în penitenciar sunt un subiect foarte specific și dificil, sunt o categorie stratificată și o zonă de lucru în penitenciare complexă și stimulantă. Are o importanță atât de mare încât a atras atenția atât forurilor internaționale cât și celor europene care au făcut numeroase recomandări în domeniul pedagogic, în care programele joacă un rol foarte important.

Voi menționa două dintre acestea, pe care le consider ca fiind foarte importante:

- Operaționalizarea standardelor - un manual internațional pentru practica penitenciară editat de PRI;
- Regulile Europene pentru Penitenciare, Recomandarea Nr. (87)3

a Consiliului Europei;

Activitățile desfășurate în penitenciare, regimul și programele trebuie să fie îndreptate pe cât posibil către asistarea deținuților în reintegrarea în comunitate în urma liberării, întrucât majoritatea se reîntorc în comunitate. Din acest motiv, regulamentele penitenciarelor nu trebuie să restricționeze libertățile deținuților, contactele sociale externe și posibilitățile pentru dezvoltare personală mai mult decât este absolut necesar. Accentul se va pune pe acordarea de asistență și deschiderea de oportunități pentru dezvoltarea potențialului propriu și pentru a putea face față într-un mod pozitiv reînțoarcerii în mijlocul comunității, proces care este uneori extrem de dificil și dureros.

Acest lucru înseamnă cerințe importante pentru administrația penitenciarelor și asupra personalului care se ocupă de deținuți. Acesta trebuie să demonstreze încredere și flexibilitate în cooperarea cu alte instituții și pentru stabilirea unui echilibru între control și siguranță, pe de o parte, și un regim creativ și progresist. De multe ori, sentimentul dominant este că programele desfășurate în penitenciare ar putea afecta disciplina și siguranța în penitenciare. Dualitatea acestor sarcini ilustrează clar natura interferentă a problemelor cu care se confruntă penitenciarele.

În opinia mea, dacă închisorile trebuie să urmărească exercitarea unei influențe pozitive asupra deținuților, atunci metodele în care sunt operate și administrate trebuie schimbate. Cred că multe închisori sunt încă niște instituții de tip totalitar, în sensul că atât personalul cât și deținuții împart soarta vieții în izolare. Mai mult decât atât, până și comportamentul personalului este reglementat, într-o anumită măsură, dintr-o perspectivă

totalitară, și toate acestea influențează respectul de sine al personalului, ceea ce duce la concluzia că relațiile nu pot fi îmbunătățite în astfel de condiții.

Mai cred, de asemenea, că este deosebit de dificil să introduci metode noi de lucru cu deținuții într-o structură micro-socio penală greoaie, rigidă, și este nevoie de schimbare pentru responsabilizarea nu numai a personalului, dar și a deținuților. Ceea ce vreau să spun este că deținuții înșiși trebuie să ia parte la toate deciziile importante care-i afectează în raport cu dezvoltarea lor personală, dar mai știu, de asemenea, că aici apar de obicei probleme foarte dificile, pe care, totuși, trebuie să le abordăm și să le rezolvăm.

Problema se pune: Ce funcționează? În ultimii douăzeci de ani, s-a făcut un progres remarcabil în înțelegerea factorilor comportamentului infracțional. Acum știm că tratamentul poate avea succes în tratarea comportamentului infracțional și avem cunoștințe mai aprofundate asupra ingredientelor unui tratament eficient, iar studiile arată că, programele generale, bazate pe o abordare de comportament cognitiv tind să aibă impact, iar unele țări au inițiat deja astfel de programe. Dar ne mai rămâne totuși, de învățat în legătură cu programele corecționale efective, iar pentru transmiterea acestor cunoștințe, este nevoie de personal bine pregătit.

Acum, aș dori să vă prezint pe scurt sistemul penitenciarelor din Slovenia.

Ministerul Justiției răspunde de sistemul penitenciar din 1968. În 1995, Administrația Națională a Penitenciarelor (NPA) a fost înființată ca un corp în cadrul Ministerului Justiției. Penitenciarele și centrele corecționale s-au transformat în unități organizatorice interne ale NPA. NPA are atribuții administrative și expertiză în ceea ce privește:

- executarea pedepselor:
- organizare și managementul închisorilor și centrelor corecționale
- punerea la dispoziție a condițiilor financiare, materiale, legate de personal, tehnice și de altă natură pentru funcționarea penitenciarelor
- pregătirea profesională a personalului
- exercitarea drepturilor și obligațiilor de către deținuți

Perioada de încarcerare durează de la 15 zile la 20 de ani. Pedepsa de 30 de ani este cea mai îndelungată și se dă în cazul celor mai grave infracțiuni cu premeditare. (omucidere calificată, genocid și crime de război).

În Slovenia, sentințele sunt executate în șase închisori, cu facilități în 12 locații diferite, două dintre care sunt departamente deschise. Fiecare închisoare are o unitate deschisă, o unitate semi-deschisă și una securizată. Acestea diferă în ceea ce privește nivelul de securitate, restricționarea circulației deținuților și numărul de permisiile acordate deținuților la sfârșit de săptămână. Cel mai mare este penitenciarul central Dob, unde se află închiși bărbați cu pedepse mai mari de 18 luni. Celelalte penitenciare centrale sunt Penitenciarul Ig pentru femei și Penitenciarul Celje pentru minori. Inchiisorile regionale sau locale sunt: Koper, Maribor și Ljubljana (unde se ispășesc pedepse mai mici de 18 luni). Centrul de Reeducare Minori din Radece se află, de asemenea, în administrarea NPA.

Penitenciarele din Slovenia au o capacitate maximă de 1.072 de locuri. Numărul mediu de deținuți (condamnați definitiv, arestați preventiv, minori în penitenciare și în centre de reeducare), în ianuarie 2001, se ridica la 1185.74, iar rata de ocupare era de 160 la suta în ianuarie.

În Slovenia, numărul persoanelor încarcerate a crescut. Numărul mediu a crescut de la 682 în 1996 la 949 în 2000, și acum ne confruntăm cu problema supra-aglomerării care este acută în anumite închisori, unde rata ocupării era de 160 la sută în ianuarie.

Numărul total al personalului este de 871:

- 423 ofițeri de penitenciar responsabili cu securitatea și protecția, antrenați în derularea programelor;
- 82 personal de tratament: pedagogi, psihologi, asistenți sociali, personal medical, supraveghetorii activităților desfășurate în timpul liber și educative;
- 148 instructori pentru deținuți în unitățile comerciale unde aceștia își desfășoară activitatea;
- 147 personal administrativ;
- 53 personal managerial;
- 18 personal NPA

1. Cadrul legislativ de funcționare a sistemului penitenciar

Legea Execuțională Penală a fost adoptată de Parlament în februarie 2000, și a intrat în vigoare la 9 aprilie 2000. Alte reglementări execuționale importante derivă din Lege și sunt emise de Ministerul Justiției: Regulile de aplicare a pedepselor cu închisoarea. Legea defmește tratamentul după cum urmează: tratamentul consistă în orice formă de acțiune profesionistă adresată deținuților, menită să-i ajute în ameliorarea și eliminarea dificultăților fizice și psihice.

Tratamentul deținuților se desfășoară în cadrul unor programe individuale, de grup, sau comunitare. În urma acordului dat de către deținut și a exprimării motivației, deținutul este inclus în program.

PROGRAME DESFAȘURATE ÎN PENITENCIARE

Voi prezenta pe scurt toate tipurile de programe din penitenciarele noastre, pe care le consider ca fiind parte din procesul de dezvoltare a programelor desfășurate în închisori.

Metode socioterapeutice de tratament pentru deținuți

Metoda profesionistă de bază de lucru cu deținuții este cea de tip socioterapeutic și o abordare dinamică a securității și protecției. Aceste metode de lucru au început a fi introduse în anii 70 și au condus la o organizare de tip socioterapeutic al închisorilor din Slovenia.

Forma organizatorică primară este grupul mic care se întrunește săptămânal, condus de un grup de consilieri care în marea majoritate sunt pedagogi. A doua formă este comunitatea terapeutică, reunind personalul închisorii și deținuți, condusă de obicei de către comandant (frecvența este de o dată pe săptămână, de două ori lunar, sau o dată pe lună).

O astfel de formă organizatorică permite comunicarea directă, deschisă și personală între personal și deținuți, munca de grup, care face mai ușoară rezolvarea oricărei probleme și permite formularea de regimuri instituționale care satisfac nevoile deținuților la cel mai înalt nivel posibil.

Metodele socioterapeutice sunt utilizate în majoritatea penitenciarelor și dau rezultate bune în ceea ce privește re-educarea și siguranța.

Cred că o astfel de metodă de lucru oferă o bază bună pentru introducerea de programe speciale de tratament.

Planificarea executării pedepselor cu închisoarea

În momentul primirii unei persoane condamnate la închisoare, se încearcă prima dată aflarea datelor personalității sale, starea sănătății, posibilitățile de muncă și alte caracteristici importante în planificarea programului împreună cu deținutul care-și oferă consimțământul, prin semnătură. Lucrul în echipă este foarte important în toate penitenciarele în procesul de planificare și implementare a programelor. Programele sunt implementate în forme individuale sau de grup de muncă profesională.

Planurile individuale conțin:

- numele pedagogului care este consilierul individual sau de grup,
- clasificarea securității și regimului (deschis, semi-deschis, securizat);
- starea sanătății;
- definirea principalei probleme și metodele de rezolvare a
- problemelor sociale (locuință, angajare în muncă);
- vizite și corespondență;
- nivelul privilegiilor, în special plecările acasă la sfârșit de săptămână

Educația

Activitățile educative sunt organizate în cooperare cu instituții de educație din exterior. Fie că se aduc profesori pentru a preda în penitenciare, fie deținuții participă la cursuri în afara instituției de detenție. Educația școlară internă se desfășoară în Centrul de reeducare pentru minori, unde sunt angajați profesori, și la Penitenciarul central Dob.

O gamă largă de forme de educație este oferită în penitenciare, începând de la alfabetizarea de bază, școala primară și cursuri de instruire pentru educație generală. Deținuții pot, de asemenea, să studieze în colegii și universități. Costurile de educație sunt acoperite de către aceștia sau de familiile lor, în mare parte, și uneori de către centre de asistență socială și ocupare profesională, sau de către penitenciar. Problemele principale sunt motivarea deținuților pentru educație și resursele financiare.

1. Activități în timpul liber

Majoritatea penitenciarelor organizează activități în timpul liber în cadrul instituției. În unele locuri, educatorii se ocupă de organizarea acestora, în timp ce în alte locuri, această responsabilitate revine tuturor membrilor personalului. Facilitățile variază de la închisoare la închisoare, dar toată lumea este de acord că acestea sunt sărăcicioase și inadecvat utilizate. Potrivit unei evaluări, două treimi din deținuți iau parte la aceste activități.

Sport și activități recreative

Au o importanță deosebită pentru sănătatea și bunăstarea deținuților. Au loc în curtea penitenciarelor, în timp ce în unele închisori există săli de gimnastică separate, dar dotate necorespunzător. O problemă serioasă poate fi vremea neprielnică, din moment ce în nici un penitenciar nu există facilități

corespunzătoare în interior. Activități cum ar fi exercițiile zilnice se desfășoară sub formă de plimbări sau ca parte din competiții în cadrul închisorii sau interdepartamentale. Deținuții practică următoarele sporturi: fotbal, volei, baschet, tenis de masă, șah, table.

În unele penitenciare se desfășoară competiții de fotbal între personal și deținuți.

Activități culturale

Majoritatea închisorilor au biblioteci, dar fondurile pentru cumpărarea de titluri noi sunt insuficiente. În altele, se aduc biblioteci publice mobile. În altele, deținuții redactează buletine informative.

Alte forme

Acestea includ: cercuri artistice, cercuri de croșetat, de goblen, tapiserie, cusut și confecționarea de decorațiuni pentru pereți, fețe de masă, articole din lemn și clei, etc. În unele penitenciare se organizează expoziții cu propriile lucrări realizate.

Concerte și spectacole organizate în închisoare

Trupe de teatru și uneori performeri de renume merg în penitenciare pentru a susține spectacole și concerte.

2. Programe de munca și ocupare profesională

Deținuții

- lucrează în unități comerciale care sunt parte a penitenciarelor;
- fac muncă de întreținere - menaj
- participă la activități de ocupare profesională și ateliere terapeutice
- muncesc în afara închisorii

Toți deținuții care doresc să muncească au această posibilitate, și sunt remunerați corespunzător. 20% din veniturile astfel obținute sunt transferate în conturile de depozit ale deținutului, în timp ce 80% le sunt puse la dispoziție pentru a fi cheltuite după cum doresc. Deținuții angajați cu normă întreagă și care au obținut rezultate medii în munca lor beneficiază și de asigurare pentru pensie. Contribuția lor este platită de la bugetul de stat. Deținuții sunt asigurați și în caz de accidente de muncă și invaliditate.

3. Programe de asistență medicală pentru deținuți

Deținuții au același tip de asigurare de sănătate ca restul cetățenilor. Inchisorile angajează asistente medicale full-time și medici, pe bază de contract, venind în penitenciare de două ori pe săptămână sau mai des dacă este necesar. Medicii specialiști (dentiști, psihiatri, ginecologi, etc.) sunt, de asemenea, angajați pe bază de contract.

Asistentele medicale derulează programe ocazionale cu deținuții, cum ar fi:

- educație de igienă personală;
- cum să aibă grijă de propria sănătate și de sănătatea celorlalți;
- reguli sanitare și de igienă.

Penitenciarele participă activ la programele naționale anti-sida și împotriva bolilor transmisibile. Deținuții beneficiază de același tip de tratament ca restul cetățenilor. Testarea nu este obligatorie, dar se poate face la cererea deținutului în cauză. Rezultatele nu sunt comunicate decât persoanei în cauză, care este apoi liberă să decidă dacă le va dezvălui sau nu altor persoane. Avem la dispoziție îndrumări speciale pentru astfel de activități, puse la dispoziție de Consiliul Național pentru Prevenirea Consumului de Droguri și HIV/SIDA. În fiecare penitenciar există prezervative.

Am introdus, de asemenea, programe educative de prevenție pentru deținuți și pentru personal (care participă împreună la prelegeri), de obicei o dată pe an:

- pentru comportament prudent și folosirea prezervativului;
- pentru prevenirea sinuciderilor și auto-mutilărilor
- despre bolile transmisibile
- altele.

Programele sunt conduse de experți de prim rang din țară, care au legături strânse cu închisorile.

4. Programe pentru consumul de droguri

Activitățile în legătură cu probleme legate de droguri nu au început la o scară mai largă decât în 1994, și includ și închisorile. Sistemul penitenciarelor colaborează cu serviciile comunitare, mai ales în centrele pentru Prevenirea și Tratarea Dependentei de Droguri la nivel de regiuni, care se ocupă de supravegherea în cadrul închisorilor. Împreună cu Ministerul Sănătății și alți experți, s-au redactat principii directoare pentru tratamentul consumatorilor de droguri, în penitenciare, care au fost acceptate și confirmate la nivel național.

În penitenciare se organizează programe bazate pe metadonă, pentru deținuții care urmaseră un astfel de tratament înainte de admiterea în penitenciar.

Program educativ ca parte a pregătirii pentru tratament medical

În penitenciare se organizează programe educative în strânsă colaborare cu centrele mai sus menționate, axate pe dezvoltarea motivației pentru adoptarea de programe mai sofisticate. Acestea sunt similare cu cele desfășurate în comunitatea liberă. Sunt fie individuale, fie o combinație între programe individuale și de grup, fie programe de grup.

Un singur penitenciar dispune de o secție unde nu se consumă droguri.

Programele educative includ testarea anti-drog.

În două închisori sunt implicate activ două ONG-uri.

5. Programe împotriva consumului de alcool

O abordare organizată a tratamentului pentru dependența de alcool printre deținuți se desfășoară din anul 1981, împreună cu specialiști din comunitate. Am introdus și în penitenciare aceleași programe care se desfășoară în comunitatea liberă, cu supravegherea personalului care se ocupă de acestea asigurată de experți din exterior.

Programele sunt de natură educativă, cu excepția unei închisori, și sunt construite pentru a fi incluse în programe comunitare la sfârșitul pedepsei și după liberare. Scopurile sunt: motivarea, acumularea de informație în

domeniul problemelor legate de alcool și ajutorul în obținerea abstinentei totale.

6. Programe psihologice

Psihologii fac diagnosticări psihologice care sunt o introducere la consiliere și terapie care se fac mai ales individual.

Psiho-diagnosticarea conduce la o definire psihologică mai axată a mecanismelor psihologice, care ar trebui să constituie obiectivul programelor de consiliere și terapie, ca și către un program de lucru personal mai larg cu deținuții.

Aria inițială a serviciilor psihologice acoperă intervenția psihoterapeutică în sensul mai larg și mai restrâns al cuvântului.

În sensul larg, intervenția psihoterapeutică are mai mult un caracter de atenuare, de sprijin și consiliere, în timp ce în sensul mai restrâns este mai degrabă orientată către reorganizarea internă mai aprofundată a forțelor problemelor psihice mai mult sau mai puțin conștiente, încurajând modele de viață pozitive și dezactivarea celor negative, ca și îndrumare către o utilizare productivă a potențialului pozitiv al personalității.

Baza teoretică pentru intervenția psihoterapeutică făcută de către psihologi nu este uniformă (orientarea Schultz-Hancke, terapia realității a lui Glasser, analiza transacțională a lui Bern, logoterapia lui Frankl, etc.).

7. Programe de ajutor psihiatric

Psihiatrii desfășoară programe individuale de terapie și consiliere în **unele** penitenciare, în cazul în care există motivație din partea deținuților.

8. Programe pentru exercitarea dreptului la libertate religioasă

Prin facilitarea exercitării dreptului la libertate religioasă, cooperăm cu comunitățile religioase de pe lângă închisori. Preoții vin în penitenciare în funcție de nevoile și dorințele deținuților. Surorile Milei de asemenea vizitează unele penitenciare săptămânal pentru desfășurarea de programe religioase individuale.

9. Facilități externe

În Slovenia, avem un sistem de recompensare foarte bine dezvoltat, care se bazează pe permisiile la sfârșit de săptămână:

vizite acasă (până la 48 de ore) până la de patru ori pe lună; utilizarea completă sau parțială a unei vacanțe anuale în comunitatea liberă; vacanțe anuale suplimentare de până la șapte zile; ieșire liberă cu vizitatorii în preajma închisorii. Pregătirea în vederea facilităților externe se face în cadrul lucrului în grupuri mici.

10. Lucru cu grupuri de părinți în Centrele de Reeducare pentru Minori

Lucrul cu părinții minorilor este de asemenea foarte important, ca și lucrul cu minorii înșiși, din moment ce în majoritatea cazurilor, minorii se întorc acasă la familiile lor în urma liberării. Am început să lucrăm cu un grup de părinți în toamna anului 1995. Numărul mediu de participanți variază între 6 și 12 părinți. Munca cu grupurile de părinți urmărește:

- îmbunătățirea comunicării dintre minori și părinți;
- îndepărtarea simțului de vină în ceea ce privește abilitățile parentale;
- stabilirea de relații mai cordiale între membrii familiilor;
- învățarea rezolvării conflictelor.

Deși a fost necesar să se investească cantități impresionante de energie în munca în grupuri, și deși aproape că am pierdut orice speranță în mai multe ocazii, din cauza numărului redus de participanți, acum suntem în măsură să spunem că a meritat efortul. Acei minori ai căror părinți au participat în mod regulat în cadrul grupurilor, la reîntoarcerea acasă, se pot baza pe sprijinul părinților pentru a trece de problemele cu care se pot confrunta în momentul liberării.

11. Pregătirea pentru liberare și asistență socială

O altă parte constituantă a programului de tratament este pregătirea pentru liberare, care începe cu pedeapsa și se face în parteneriat cu instituții de asistență socială din comunitate.

În unele penitenciare, asistenții sociali desfășoară programe pentru liberare care-i pregătesc pe deținuți pentru liberare, ajutându-i să rezolve probleme legate de găsirea unei locuințe, angajare și de natură financiară.

12. Consiliere voluntară

Un program de consiliere bine pus la punct este operațional din 1994, desfășurat de consilieri voluntari pentru deținuți, pus la dispoziția deținuților de către Centrul pentru Asistență Socială, potrivit Legii asistenței sociale. La propunerea penitenciarului și la cererea deținutului, Centrul pentru Asistență Socială delegă un consilier pentru a lucra în închisoare cu deținutul în timpul ispășirii pedepsei. Fiecare deținut poate beneficia de un consilier voluntar.

Consilierii sunt asistenți sociali voluntari, în majoritatea cazurilor studenți la facultățile Pedagogice, de Asistență Socială, Filozofie și Drept. Consilierea se face sub supraveghere, cu scopul de a oferi sprijin în sensul unui factor uman pozitiv, să ofere posibilitatea unei comunicări relaxate, pentru stabilirea de legături cu lumea din exterior, pentru a veni în contact cu noile modele de valori și comportamente și posibile modalități de a rezolva problemele în situații de stres, să crească încrederea deținuților în sine, respectul de sine, încrederea în semenii, capacitatea să recunoască și să exprime emoții și să se familiarizeze cu anumite roluri sociale. Acest proiect este operațional de mai mult de zece ani și a adus rezultate pozitive.

13. Programe de șlefuire a cunoștințelor și aptitudinilor de încadrare în muncă

La sfârșitul lui 1995, Administrația Națională a Penitenciarelor, în colaborare cu un Institut de stat pentru Ocupare Profesională au inițiat implementarea proiectului: „PREGĂTIREA DEȚINUTILOR PENTRU ANGAJARE ȘI ANGAJARE MAI EFICIENTĂ DUPĂ EXECUTAREA UNEI PEDEPSE”. Este unul dintre modelele inter-instituționale în cadrul politicilor active de ocupare profesională pentru persoane dificil de angajat. Institutul pentru Ocupare Profesională pune la dispoziție un program de reabilitare psiho-socială în acest timp, ținând la reabilitarea ocupațională și finanțează costurile suportate de agenția care-l implementează.

În 1996, am început implementarea „PROGRAMULUI PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA CUNOȘTINȚELOR”, ca parte a pregătirii pentru liberare, și a fost derulat timp de trei ani de o companie particulară, numit B&Z, în colaborare cu Administrația Națională a Penitenciarelor. Acest program este parte a programului de ocupare profesională postpenală și penală al Institutului. Se lucrează în grupuri mici, și se axează pe angajare post-penală. Scopul este să punem la dispoziția deținuților de cunoștințe și aptitudini suplimentare în procesul găsirii unui loc de muncă, ce-i poate ajuta să se integreze mai ușor în viața liberă. În cadrul grupului, programul este împărțit în două module: partea psihologică și proiectul propriu-zis, care sunt în legătură una cu cealaltă și se completează reciproc. Participarea la program se face pe baza de voluntariat. Acei deținuți a căror pedeapsă expiră la mijlocul derulării programului obțin, la liberare, instrucțiuni și li se indică o persoană de contact pentru a participa mai departe la program, în zona în care locuiesc.

13. Cooperarea cu organizații și servicii externe

Penitenciarele au relații foarte bune cu mai multe universități, cu studenți practicanți și care-și fac stagiul de pregătire în domeniul penitenciarelor.

Lucrăm, de asemenea, cu instituții de ocupare, centre sociale, cu Caritas, Crucea Roșie, și alte Ministere, organizații neguvernamentale, private și voluntare.

Cooperarea penitenciarelor cu organizații externe are o lungă tradiție și, prin prisma acestei colaborări, noi prezentăm sistemul penitenciar publicului larg.

Doamnelor și domnilor, aceasta a fost a trecere în revistă a sistemului, pentru că nu avem timp suficient pentru a insista pe fiecare program în parte.

Vă voi spune câte ceva în legătură cu evaluarea programelor prezentate. Majoritatea programelor nu fac obiectul unei evaluări științifice și metodologice. Singura evaluare profesionistă și exactă a fost monitorizarea climatului social din penitenciare în Slovenia, făcută de Institutul de Criminologie și Facultatea de Drept din Ljubljana.

Unii studenți fac evaluări ale consilierii voluntare în lucrările lor de master. Dar asta nu înseamnă că nu facem monitorizarea și supravegherea programelor, pentru că supravegherea este obligatorie în unele programe, cum ar fi:

- consiliere voluntară
- programe pentru abuzul de droguri și alcool
- și în grupurile mici

Prin acest sistem de monitorizare, noi ne putem corobora eforturile și depăși dificultățile întâlnite în implementarea programelor.

Doamnelor și domnilor, îngăduiți-mi să închei prin parafrizarea unui gând al lui Shakespeare:

„Timpul merge cu fiecare dintre noi în feluri diferite: în pas cu cineva, în urma altora sau alergând și stând pe loc cu alții”.

Așa se întâmplă și cu executarea pedepselor: Cineva poate folosi timpul respectiv pentru a deveni o persoană mai bună, sau nu - pentru a se dezvolta într-un mod pozitiv sau poate să nu facă nimic.